

Stredná odborná škola pedagogická

Bottova 15 A, 054 01 Levoča

ETICKÝ KÓDEX UČITEĽA

Etický kódex podľa § 5 Z 138/2019 Z.z o pedagogických a odborných zamestnancoch obsahuje základný rámec správania sa pedagogického a odborného zamestnanca.

Preambula

Poslaním učiteľa je chrániť najvyššie ľudské hodnoty, dôstojnosť človeka a slobodu na ceste za vzdelávaním v duchu demokratických princípov. Učiteľ vytvára v škole takú atmosféru, aby žiak bol šťastný, spokojný a rád sa vzdelával. Škola je dielňou ľudskosti a úcty k životu. Zmyslom činnosti učiteľa je to, aby žiakovi vytvoril podmienky na optimálny rozvoj celej jeho osobnosti.

Etický kódex nie je návodom, ako sa má učiteľ správať alebo ako má učiť. Je to východisko, z ktorého môže učiteľ vychádzať.

Dobrým učiteľom sa môže stať len na základe sebakritiky, zhodnotenia seba a svojej pedagogickej práce.

Tento text etického kódexu učiteľa vychádza z návrhu etického kódexu Slovenskej komory učiteľov z 5. júna 2017. Stanovuje všeobecné povinnosti učiteľa, vzťah učiteľa k svojej profesii, spoločnosti a vzťah k žiakom a ich zákonným zástupcom.

Všeobecné povinnosti učiteľa

- 1) Poslaním učiteľa (pod pojmom učiteľ sa rozumie pedagogický a odborný zamestnanec, ktorý sa zúčastňuje výchovno-vzdelávacieho procesu, podľa zákona 317/2009 Z. z., Čl. I, Druhá časť, §3 a § 4.) je chrániť najvyššie ľudské hodnoty a slobodu na ceste za vzdelaním v duchu princípov humanizmu a demokracie. Učiteľ pri výkone povolania postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- 2) Stavovskou povinnosťou učiteľa je odborné poskytovanie vzdelávania a výchovy žiakom (Pod pojmom žiak sa rozumie dieťa, žiak a poslucháč, podľa zákona 245/2008 Z. z., Prvá časť, §2,písmeno a), c), r)), príprava na výkon priamej výchovno-vzdelávacej alebo odbornej činnosti; podieľanie sa na tvorbe a uskutočňovaní školského vzdelávacieho a výchovného programu; udržiavanie a rozvíjanie svojich profesijných kompetencií prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania alebo sebvzdelávania.
- 3) Učiteľ sa správa, pracuje a rozhoduje slobodne, nezávisle a zodpovedne. Žiakom podáva pravdivé, objektívne poznatky a vedomosti spôsobom, ktorý ich vedie k samostatnému uvažovaniu a kritickému mysleniu; učiteľ rozvíja múdrosť žiakov, ich sebaúctu a úctu voči všetkým a všetkému; učiteľ podporuje zodpovednosť žiaka pri prijímaní rozhodnutí a preberaní zodpovednosti za ne.
- 4) Povinnosťou učiteľa je usmerňovanie a objektívne hodnotenie práce žiaka; rešpektovanie jeho individuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb s ohľadom na jeho

Stredná odborná škola pedagogická

Bottova 15 A, 054 01 Levoča

osobné možnosti a schopnosti; odhaľovanie a rozvíjanie jeho špecifických talentov a nadania; podnecovanie iniciatívy, kreativity a samostatnosti žiaka.

Učiteľ vo vzťahu k svojej profesii a k spoločnosti

- 1) Učiteľ svojou prácou prispieva k rozvoju a podpore vzdelávacej politiky a profesijnej kultúre; je celoživotným vzorom pre žiaka a pozitívne ovplyvňuje svoje okolie a spoločnosť.
- 2) Učiteľ má na pamäti výnimočnosť svojho povolania, ktorého výkon má priamy vplyv na budúcnosť fungovania štátu; utvára pozitívne hodnoty v najlepšom záujme spoločnosti.
- 3) Učiteľ sa celoživotne vzdeláva, zvyšuje svoju kvalifikáciu a získava najnovšie informácie a poznatky zo svojho odboru, ktoré aplikuje vo výchovno-vzdelávacom procese s ohľadom na vek, možnosti a schopnosti žiakov.
- 4) Učiteľ prispieva k vytvoreniu spravodlivého a inkluzívneho školského prostredia prostredníctvom okamžitého riešenia náznakov či prejavov extrémizmu, diskriminácie, predsudkov a šikanovania; závažné prípady nahlási príslušným orgánom.
- 5) Učiteľ sa správa ku kolegom a spolupracovníkom slušne a profesionálne, spoluvytvára príjemnú pracovnú klímu; rešpektuje kompetencie kolegov a ich právo na odlišný názor. Nepreferuje len svoj predmet, ale spolupracuje s inými učiteľmi, vytvára medzipredmetové vzťahy a nezasahuje do kompetencií a rozhodnutí svojich kolegov.
- 6) Učiteľ je aktívnym a spolupracujúcim členom tímu školy pri výchove a vzdelávaní žiaka; snaží sa, aby pôsobenie všetkých učiteľov smerom k žiakovi bolo komplexné a synergizujúce.

Učiteľ vo vzťahu so žiakmi a s ich zákonnými zástupcami

- 1) Učiteľ chráni a rešpektuje práva žiaka a jeho zákonného zástupcu; zachováva mlčanlivosť a chráni pred zneužitím osobné údaje, informácie o zdravotnom stave a výsledky psychologických a iných vyšetrení žiaka. Zverejní ich len v najlepšom záujme dieťaťa alebo na súdny príkaz.
- 2) Učiteľ vytvára v triede pokojné a bezpečné prostredie a tvorivú atmosféru, v ktorej sa budú žiaci cítiť šťastní, spokojní a budú sa radi vzdelávať.
- 3) Učiteľ si buduje vzťah so žiakmi založený na vzájomnej úcte, rešpektovaní všetkých občianskych práv a povinností vyplývajúcich z Ústavy Slovenskej republiky a Deklarácie práv dieťaťa.
- 4) Učiteľ vychováva a vzdeláva žiakov zdvorilo, trpezlivo, primerane veku a v súlade s platnými základnými pedagogickými dokumentmi; rozvíja ich schopnosť budovať si nezávislosť v myslení a konaní v súlade s princípmi demokratickej spoločnosti a podporuje ich kritické myslenie.
- 5) Učiteľ si plní profesionálne povinnosti voči žiakom čestne a spravodlivo, rešpektuje osobitosť každého z nich; prihliada na ich špecifické vzdelávacie potreby.

Stredná odborná škola pedagogická

Bottova 15 A, 054 01 Levoča

- 6) Učiteľ podporuje rovnosť bez ohľadu na pohlavie, rod, rasu, národný alebo sociálny pôvod, vieru a náboženstvo, vzhľad a materinský jazyk žiaka.
- 7) Učiteľ priebežne spolupracuje so zákonnými zástupcami, pravdivo ich informuje o výsledkoch výchovnej a vzdelávacej práce; v prípade potreby poskytne žiakovi a zákonnému zástupcovi konzultáciu, poradenstvo alebo odbornú pomoc spojenú s výchovou a vzdelávaním.
- 8) Učiteľ si uvedomuje dôležitosť spoluúčasti rodičov vo výchovno-vzdelávacom procese školy a snaží sa ich doň zapojiť, vzbudiť záujem o prácu a smerovanie školy a školského zariadenia v snahe zabezpečiť čo najlepšie podmienky pre všetkých žiakov školy.

Záver

Medzi hlavné piliere kvalitného učiteľa patria nielen kvalifikačné, ale hlavne charakterové a morálne vlastnosti. Z nich vyplýva pre učiteľa vysoká miera zodpovednosti najmä voči žiakom, rodičom, kolegom a v neposlednej miere aj voči sebe samému. K ďalším pilierom učiteľa patria predovšetkým vzdelanie, aktívny prístup k celoživotnému vzdelávaniu, vzťah k pracovným povinnostiam a vzťah k žiakom.